

Eindverslag Marktconsultatie Maatwerk meubilair

Hoofdstuk 1 Inleiding

Er is een marktconsultatie geweest op 3 en 10 september 2020 voor de toekomstige aanbesteding Maatwerk meubilair. Ten behoeve van de volgende deelnemers:

- Facilitair Management Haaglanden (FMH);
- CDV Rijkswaterstaat (CDV RWS);
- Dienst Justitiële Inrichting Facilitair (FB DJI)
- Defensie
- Belastingdienst.

Het doel van deze marktconsultatie was:

- Inzicht te krijgen in welke circulaire mogelijkheden er zijn voor Maatwerk meubilair voor de categorie in samenwerking met de verwachte Deelnemers ter voorbereiding op deze aanbesteding.
- Het doel van deze marktconsultatie is ook het verzamelen van kennis en inzichten van marktpartijen ter voorbereiding op de aanbesteding. Deze kennis en inzichten worden vervolgens gebruikt bij de vorming van de inkoopstrategie en de uiteindelijke aanbestedingsdocumenten.

RWS benadrukt dat deze marktconsultatie geen onderdeel uitmaakt van de aanbesteding en er geen rechten aan kunnen worden ontleend. Verkregen inzichten uit de marktconsultatie gebruikt RWS (waar relevant) in de voorbereiding van de aanbesteding en de aanbestedingsstukken. RWS behoudt zich het recht voor om deze inzichten niet of niet volledig te gebruiken.

1.1 Proces

Voorafgaand aan de marktconsultatie zijn er vragenlijsten ingevuld en geretourneerd. Deze vragenlijsten waren een voorwaarde voor deelneming aan de marktconsultatie en zijn als leidraad gebruikt voor het individuele gesprek. Er is gekozen om met elk partij een individueel gesprek te voeren omdat dit uiteindelijk het beste en volledige resultaat oplevert.

Er is met een hoge respons gereageerd op de uitnodiging van de marktconsultatie en uiteindelijk zijn er 9 gesprekken geweest met marktpartijen.

De vragenlijsten waren opgedeeld in verschillende onderwerpen zo is ook de opbouw van dit eindverslag ingedeeld:

1. Algemeen
2. Circulariteit & Duurzaamheid

Het verslag is gebaseerd op de hoofdlijnen die uit de gesprekken zijn voortgekomen en vormt hierdoor rode draden die als advies ingezet kunnen worden in de komende aanbesteding.

Hoofdstuk 2 Algemeen

De volgende 9 marktpartijen hebben meegedaan aan deze marktconsultatie:

- Coors
- Zwartwoud
- Gispen
- Woud
- Harmeling
- Issos
- Stooff
- Gielissen
- Cialona

Over het algemeen viel op dat er grote verschillen zijn tussen de marktpartijen qua omvang en grootte. Er zaten marktpartijen bij met een groot jaarlijkse omzet van 60 miljoen en gemiddeld 100 personen in dienst en marktpartijen met gemiddeld 20 personen en een jaarlijkse omzet van 2 miljoen.

2.1 Combinatie ontwerp en uitvoering

Het overgrote deel van de markt verricht Maatwerk in een totaal concept van A tot Z. Dit betekent dat zij alle disciplines in huis hebben ook wel middels onderaannemers en partners om het gehele concept van Maatwerk te kunnen bieden. Enkele kleinere ondernemingen gaven aan dat zij dit niet in huis hebben en hierdoor leunen op samenwerkingen met grotere partijen. De meeste marktpartijen hebben een samenwerking met één of meerdere architectenbureaus voor het maken van een ontwerp of kiezen een architectenbureau die ze geschikt vinden, de focus van de Maatwerk partijen ligt met name op de technische uitvoering van een ontwerp voor het produceren van het eindproduct t.b.v. Maatwerk.

De grootste en belangrijkste reden om het ontwerp en uitvoering naadloos op elkaar aan te laten sluiten en zoveel mogelijk door een zelfde partij te laten doen is om de doelstelling van circulariteit zo optimaal mogelijk te kunnen bereiken. In een vroeg stadium van het ontwerp wordt er dan al volledig rekening gehouden met hergebruikte materialen en een duurzaam productieproces. Indien dit losgekoppeld wordt en het ontwerp door een ander architectenbureau wordt uitgevoerd kan dit leiden tot een negatief effect op de circulariteit.

2.2 Perceelindeling en omvang

Op het gebied van perceelindeling en omvang is er een eenduidig conclusie te benoemen, dat de marktpartijen aangeven deze opdracht niet op te delen in percelen en dat zij allemaal landelijk werkzaam zijn.

Wel werd benoemd of het altijd duurzaam is om landelijk te werken dat leidt tot veel reizen. Daarentegen gaven enkele marktpartijen aan dat zij verspreid over het land locaties, opslag faciliteiten en/of partners hebben.

2.3 Prijs

Bij de belemmeringen die door de markt zijn gegeven zie ook verderop paragraaf 3.5 is benoemd dat circulair produceren bijna altijd duurder is dan een nieuw product. Het is lastig om hier een exact percentage aan te koppelen, maar er wordt gemiddeld aangegeven dat er rekening gehouden moet worden met een opslag van ongeveer 30-40% dat betaald wordt voor circulariteit. Daarentegen is de levensduur van dit circulair product langer waardoor de levenscycluskosten weer minder zijn over het geheel genomen.

2.4 Doorlooptijden

De gemiddelde doorlooptijd die de markt aangeeft inclusief het ontwerpen en produceren van Maatwerk is 10 à 12 weken. Hierbij rekening houdend dat dit een eenvoudige opdracht betreft van scratch af aan met een eenvoudig ontwerp.

Als voorbeeld voor een standaard balie waarbij een standaard ontwerp hoort geven ze een doorlooptijd van 4 à 6 weken.

Hoofdstuk 3 Circulariteit & Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid en circulariteit zijn er vele zaken besproken met de markt. Duurzaamheid en circulariteit is een belangrijke en grote doelstelling voor de categorie maar ook de gehele Rijksoverheid.

De volgende hoofdonderwerpen zijn aanbod gekomen.

3.1 Samenwerking bouwteam

Om de circulaire doelstellingen en een goed lopend contract te ambiëren adviseert de markt, dat een goede samenwerking tussen alle betrokkenen partijen van groot belang is. Voor een goede aanbesteding en contract is een optimale samenwerking een 'must'. De markt geeft aan dat een aantal elementen belangrijk zijn en een grote invloed hierop hebben, dit zijn o.a.:

- Openheid en transparantie van alle partijen.
- Samenwerking met meerdere disciplines (architect, uitvoerder, Opdrachtgevers, overige partijen denk aan opslagfaciliteiten, afval, MVI etc.) in de vorm van een Bouwteam.
- Vroegtijdig starten met deze samenwerking, zodat er voldoende tijd is om tot een eenduidig resultaat te komen ook gezien de verschillende belangen van de disciplines.
- Belangrijk is om duidelijk af te spreken wie de regierol heeft en de uiteindelijke verantwoordelijke is voor het eindresultaat, zodat er niet naar elkaar gewezen wordt.

De aanbesteding starten middels een marktconsultatie is al een goed begin. Hiermee wordt er meer geluisterd en gekeken naar de huidige marktsamenstelling. De aanbesteding oftewel het inkoopresultaat kan hierdoor beter tot zijn doel komen.

De meeste marktpartijen zijn gewend om samen te werken met een meubelleverancier zoals een Gispén of Ahrend. Indien zij moeten samenwerken t.b.v. Maatwerk dan heeft de Maatwerk leverancier hierbij de regierol.

3.2 Certificaten / keurmerken

Er zijn tal van certificaten en keurmerken op het gebied van duurzaamheid t.b.v. Maatwerk. Denk aan FSC, PEFC, Fairwood, VCA, MVO-register, etc.

Verder gaf de markt aan dat er verschillende manieren en platforms zijn voor het beoordelen van de materialen zoals INSIDE-INSIDE, materialen/grondstoffen paspoort.

In de marktconsultatie werd door meerdere partijen aangegeven dat het vragen van certificaten en keurmerken een minimale eis moet zijn voor de toekomstige aanbesteding. Deze certificaten zijn een onafhankelijke toets en waarborg dat de materialen en onderdelen die nodig zijn voor het Maatwerk op een duurzame en verantwoorde wijze zijn vergaard en/of ontwikkeld.

3.3 Materialen en grondstoffen

De markt heeft vele ideeën benoemd voor het ontwikkelen en produceren van bestaand meubilair en materiaal t.b.v. voor de productie van Maatwerk. Om dit te kunnen uitvoeren is het nodig om een opslag faciliteit en een totaaloverzicht te hebben van welke materialen er zijn. De meeste marktpartijen kunnen dit zelf opslaan en coördineren.

Het advies hierbij is om dit in de toekomst nog verder uit te breiden. De toekomstige deelnemers van dit contract kunnen hier wellicht een bijdrage aan leveren. De coördinatie hiervan neemt de marktpartij op zich.

Er zijn ontwikkelingen mogelijk voor het maken van een tool waarbij je materialen, onderdelen zelf kunt aanmelden en registreren in een opslagfaciliteit.

3.4 Kansen

Buiten de mogelijkheden die in het verslag hiervoor zijn beschreven zijn door de markt nog de volgende kansen / ideeën benoemd op gebied van duurzaamheid en circulariteit:

- Geen afval produceren.
- Alles kan duurzaam geproduceerd worden.
- Producten zijn 100% circulair.
- Twee soorten van onderhoud (preventief en correctief) leiden tot een langere levenscyclus.
- Steekproefsgewijs toetsen of er daadwerkelijk voldaan wordt aan de gestelde eisen op gebied van duurzaamheid en circulariteit. Alleen op papier toetsen is niet voldoende om door de mooie verhalen heen te prikken.
- Voor het toekomstige contract is het een kans dat gunning plaatsvindt voor het ontwerp. Om dit te bereiken dient te worden bepaald of de aanbesteding leidt tot een opdracht met 1 leverancier.
- Storytelling binnen de deelnemers voor het toekomstig contract. De meeste partijen geven vele voorbeelden en een uitnodiging om te komen kijken naar wat zij kunnen ontwikkelen en produceren op gebied van Maatwerk. Om de toekomstige deelnemers meer bewust te maken van de mogelijkheden op gebied van circulariteit en duurzaamheid t.b.v. Maatwerk is het goed dit breed en regelmatig uit te dragen. Zodat een hogere kostenplaatje voor circulariteit meer draagvlak krijgt.

Over het algemeen is het goed om te bepalen wat het ambitieniveau is van de Opdrachtgever op gebied van circulariteit en duurzaamheid.

3.5 Belemmeringen

Er worden door de marktpartijen belemmeringen gezien die gebaseerd zijn op de huidige praktijk. De meeste partijen geven de volgende belemmeringen aan:

- Door bestaand meubilair te hergebruiken dat wellicht verouderde modellen, onderdelen en kleuren zijn dat niet altijd duurzaam of circulair materiaal is.
- Een mogelijk issue zou kunnen zijn dat voor een gewenst ontwerp de benodigde onderdelen niet beschikbaar zijn.
- Circulariteit is meestal duurder. Verder is de prijs lastig te meten. Er wordt geadviseerd hier een plafondprijs aan te hangen.
- Circulair ontwikkelen en produceren vergt soms meer creatieve inspanning dat leidt tot een langere doorlooptijd.
- Het werken in een bouwteam is nodig, maar gezien de verschillende belangen van de disciplines kan dit leiden tot ruis in de communicatie.